

rius, necesse non esse, transpositam affirmationem. Patet; simplicem hanc negationem, non necesse esse, in eum locum quem in superiore tabella hæc, non necesse non esse, obtinebat à nobis transpositum iri, quo fit ut propositiones omnes omnibus consonas reddamus. Cæterum nequis quo pacto illam, non necesse esse sequi non posse ex hac, possibile esse hoc præsumptum ostendebamus, possibile esse, illi necesse esse succedere, eodem modo neque illam, non necesse non esse ex ea progredi demonstrari posse arbitretur, illud addit. Id enim uel de hoc, necesse esse esse, uerum est. Haud enim amplius absurditas contingit, si ex hoc necesse esse, illud, possibile esse sequi dicamus: ex hoc uero possibile esse, illud, non necesse non esse, quippe has ob res usu ueniet, ut hoc non necesse non esse, illi, necesse esse, consequens sit: quod non solum absurdum non est, sed etiam uerum. Nam quod existantiam habet necessariam, nequit hoc necessariam quoque priuationem habere existendi.

PROSCRIPTIO VERIOR MODVM ADHIBENTIVM PRO- POSITIONVM CONSEQUENTIAE.

PAGELLA.

PRIMA
Possibile esse.
Contingens esse.
Non impossibile esse.
Non necesse non esse.

SECUNDA
Non possibile esse.
Non contingens esse.
Impossibile esse.
Necesse non esse.

Possibile non esse.
Contingens non esse.
Non impossibile non esse.
Non necesse esse.

Non possibile non esse.
Non contingens non esse.
Impossibile non esse.
Necesse esse.

Verum his ita proditis, iure per ea quæ sequuntur querit Aristot. utrum hæc, possibile esse, sequi illam, necesse esse, an non sequi dici conueniat: propterea quoniam hæc ambo uera esse non possunt. Horum autem uidetur utriusq. commune: alterum abductione ad impossibile: alterum recta: dicitur.

Ceterum quæsiuerit quispiam an huic, necesse esse, consequens illud sit, possibile esse: nisi enim sequatur, contradictio, non possibile esse, consequetur. Ac si quis non hanc esse contradictionem putet, illud necesse est fateatur, possibile non esse, quorum utrumque de hoc, necesse esse esse, falsum pronunciat. At uero contra possibile esse idem fecari uidetur. & non fecari: & esse, & non esse, quapropter quod necesse est esse, id continget non esse: quod falsum est. Constat igitur non quidquid possibile est uel esse, uel ambulare opposita etiam posse: sed esse in quibus uerum non sit: primum quidem in ijs quæ non per rationem possunt, ut ignis calefactio: rursus est: potestatem obtinet rationis experiri. Comptes igitur rationis facultates eadem plurimæ, atque contrariorum sunt, ratione carentes, non omnes: sed, quemadmodum diximus, calefacere non potest ignis, & non calefacere: nec quæcunque alia semper agunt. Possunt tamen nonnulla quoque irrationabilis prædita facultatibus opposita simul suscipere. Verum hoc illius gratia prodidimus, quod oppositarum non omnis capax uis est: nec quæ sub eadem specie dicuntur. Sunt uero quedam æquiuoce potestates. Nam possibile, non simpliciter appellatur: sed alterum quia uerum est, & quod actu existat: ut possibile est quenquam ambulare, quoniam ambulat: ac demum possibile est esse, quoniam id actu am esse quod possibile esse perhibetur. alterum uero propterea quoniam ageret: ut ambulare possibile hunc esse, quoniam ambu-

laret. Atque hæc quidem in solis mobilibus uis inest: illa uel in ijs quæ nequaquam mouentur. Vtrunque autem potens ambulare aut esse, tum quod ambulat iam atque agit, tum quod gressile est uere dixeris. Itaque quod possibile est hoc modo, minime uerum id de necessario simpliciter nominare: uerum autem est alterum. Quæ obrem quoniam particulari consequens uniuersale est ipsum esse posse ex eo quod ex necessitate est sequetur, uerum non omne.

Cum enim ex quatuor necessariis propositionibus hanc solum, non necesse non esse, posse ex hac sequi probaret, possibile esse ex aliis nullam primum quidem hanc, non necesse esse, non sequi ex ea posse demonstrabat: assumebat; huic, necesse esse, consequens esse illud, possibile esse idem; per abductionem ad impossibile asserbat, quam nunc etiam nobis tentat ad memoriam reuocare, adducitq. illam maiore studio, cum ex cautione abundante adiciat, tamen si quis huic, possibile esse non hanc, non possibile esse uerum illam, possibile non esse, negationem esse, arbitretur, nihil tamen ob id plus illi accessurum: fateri enim cogetur is, quod necesse dicimus esse hoc, ut possibile sit non esse fore nonnunc quam quod à ratione planissime abest. Tum deinde cum ad affirmationes transiret necessariis confutandas, quasi illi consonans esse neque harum utralibet posuit, contrarium proximè dictis pronuntiabat: quod ipsum quoque per hæc repetit, nimirum quod necesse est esse, id ut quandoque non sit, esse impossibile: quo modo quod necesse est non esse impossibile esse, ut aliquando sit, quod uero possibile est esse, ex eorum quæ alias sunt, alias non sunt numero censeri: eoq. fieri ut rursus non hoc etiam, possibile esse, ex illo, necesse esse, has ob res consequatur. Quæstione igitur soluenda, in causa esse affirmat possibilis æquiuocationem, ut rationum appareat contrarietas, quæ sequi possibile ex necessario, rursus; alio sensu, atque alio non sequi contingit. Nanque possibile par tim esse inquit quod actu iam est, ut cum ambulare dicimus posse ambulantem, Solem; illustrare posse, ut moueri par tim per facultatem atq. aptitudinem duntaxat, & cum ambulare sedentem posse, & ambulantem posse dicimus non ambulare. Sed eius quod actu constat alterum cognati esse, ac natura infinitum rei quæ ipsum posse perhibetur, eiusq. spe eificum, alterum aduentitium, nec semper præsens subiecto. Atq. natura quidem infiniti formam; subiectis uti diximus, largientis æternum hoc esse, atq. in cæteris rebus subsistere: ut cælum in orbem moueri, uel terram in medio sitam esse uniuersi, uel Deum bonum esse, illud non quidem æternum neque in subiectis æternis cōspēdabile, quod tamen donec fuerint subiecta cum illis existit, uelut cum hunc ignem possibile dicimus calefacere, & nunc hanc refrigerari, cum reliquis uidelicet eius quod actu est significatur, nempe in subiectis non natura conditi, in his consideratur quæ ex potestate in actum transire, quo modo sedentem ambulare posse dicebamus. Rursus eius quod in sempiternis dicitur rebus, alterum in subiectis à materia prorsus abstractis inquit speciat, ut deorum bonitatem intellectiōnemq., alterum proximè ab illo pendere, atque existere in corporibus quidem, uelum simplicibus, & quæ nihil habent contrarij, semper; forlo circulari motu agitantur, suntq. ab omni molestia mortaliū rerum excepta. Eius uero rursus quod à facultate emanat, alterum id esse affirmat quod mutari potest in actum: sic ut cum puerum in Imperatorem dicimus posse euadere: nisi externa re aliqua impediatur, alterum quod nunquam ad actum promouebitur: sed ipsum esse in hoc solum obit, nec quod facultate sit, uelut in magnitudinū omnium; ab solute continuorum sectione in infinitum: progressu; numerorum in ampliore multitudinem. Cum igitur tot euariet differentiis possibile, significata sequi esse ex necessario quædam ait: alia non sequi. Nam quæ prædicata de actu existentibus possibilibus in iis quæ subiectis sunt sempiternis, siue corruptibilibus ex sui natura insunt, dicuntur, hæc in iis etiā quæ ex necessitate sunt uerum fateri: propterea quoniam sunt, & ipsa ex necessitate, quasi non anticipi illa consenti natura, ut esse, ac non esse possint, haud enim potest ignis calis